

Pomoč na domu je večinoma spregledana

Tretji val V prvem valu so izvajalci pomoči na domu prejeli dodatno opremo od civilne zaščite, odtlej pa jo nabavljajo sami

V kriznih razmerah epidemije zaradi koronavirusa se je spet pokazalo, da je tako pomembna dejavnost, kot je pomoč na domu, na nacionalni ravni spregledana, ugotavljajo v zavodih in drugih organizacijah, ki to storitev izvajajo. »Nujno bi bilo ustrezno ovrednotiti poklic socialnih oskrbovalk, da bi prejemale boljše plačila za svoje delo. S tem bi lahko zagotavljali potrebni kader in se odzivali na potrebe ranljive populacije, tudi zunaj epidemije,« ugotavlja Liljana Batič, direktorica Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana.

- Socialne oskrbovalke bi morale prejeti dodatke za tvegano delo, tudi v sivi coni.
- V teh razmerah najbolj potrebujejo pomoč pri zagotavljanju ustreznih zaščitne opreme.
- Socialne oskrbovalke si zaslužijo vso pohvalo države in javnosti.

Požrtvovalnemu delu socialnih oskrbovalk se je treba zahvaliti, da pomoč na domu ni postala žarišče okužb. FOTO JOŽE SUHADOLNIK

še le takrat, ko se bo umirila epidemiološka slika v državi, pravi Batičeva in upa, da bo to čim prej.

Zelo primanjkuje kadra

Glede cepljenja je povedala, da se njihovi uporabniki cepijo po lastni odločitvi in glede na strategijo cepljenja v državi: »Tudi našim zaposlenim je bila ponujena možnost cepljenja, saj spadajo v skupino, ki opravlja neposredno delo z najbolj ranljivimi. Nekaj se jih je že cepilo. Približno četrtrina zaposlenih je covid-19 že prebolela. Med uporabniki pa je številka precej nizka, do danes je za covidom-19 zbolelo 68 naših uporabnikov. V prvem lanskem valu se ni okužili nihče od uporabnikov in zaposlenih.«

Direktorica opozarja, da bi v teh razmerah najbolj potrebovali pomoč pri zagotavljanju ustreznih opreme, da ne bi bili prepučeni iskanju zaščitnih sredstev na trgu, saj so cene zelo visoke in se stalno spreminjajo, nabave pa so nezanesljive. Zaradi dodatnih obremenitev socialnih oskrbovalk bi morali zagotoviti več kadra, vsaj za določeno obdobje: »Zaradi okužbe in karantene med uporabniki in zaposlenimi je občasno treba delo organizirati drugače, kot predpisujejo protokoli. To je zaradi kroničnega pomanjkanja kadra dodatna obremenitev za vse zaposlene, za socialne oskrbovalke in strokovne delavce, ki njihovo delo organizirajo in usklajujejo. Zaradi specifičnosti in zahtevnosti dela bi morale socialne oskrbovalke prejeti višje plačila, predvsem dodatke za delo v sivi coni, to je za uporabniki s sumom na okužbo oziroma tistimi v karanteni,« pravi Batičeva.

Požrtvovalne socialne oskrbovalke
Zavod Pristan ima 22 občinskih koncesij za izvajanje pomoči

8000–9000
je pri nas uporabnikov pomoči na domu

družini na domu. Direktor Martin Kopatin je povedal, da delo poteka brez posebnih omejitev: »Naše socialne oskrbovalke se redno testirajo in uporabljajo ustrezno zaščitno opremo. Če pri uporabniku obstaja sum, da ima covid-19, se ravnamo po ustreznih protokolih in upoštevamo navodila osebnih zdravnikov ali epidemiologov.« Zaščitne opreme imajo dovolj. Če delajo v okuženim uporabnikom, jim stroške opreme povrne ministrstvo.

V tem času so imeli okuženih približno 55 uporabnikov in 23 socialnih oskrbovalk. Veliko uporabnikov je bilo cepljenih: »Delo socialnih oskrbovalk je zahtevno in specifično. Občasno se srečujemo s pomanjkanjem ustreznega kadra. Pomoč družini na domu že poteka skoraj nemoteno. Zaradi okužb pri uporabnikih in oskrbovalkah se pojavljajo omejitve storitev, karantene in druge razmere, povezane s covidom-19. Verjetno bomo še kar nekaj časa uporabljali zaščitno opremo in se preventivno testirali,« pravi Kopatin.

Pri njih je delo še toliko zahtevnejše, ker se epidemiološke razmere v posameznih občinah razlikujejo in se neprestano spreminjajo: »Sodelovanje z ustanovami v lokalnih skupnostih, kot so občine, zdravstveni domovi, civilna zaščita, je v takih razmerah nujno. Spoznali smo, da drug drugega dopolnjujemo in vsi skupaj lahko zagotovimo varno in učinkovito skrb za starejše. Želim si, da bi sodelovanje v prihodnje še nadgrajevali,« poudarja direktor.

Na dolgi rok so nujno potrebne vse storitve

Center za socialno delo Posavje izvaja pomoč na domu v treh enotah. V enoti Krško, ki skrbi tudi za uporabnike v Kostanjevici na Krki, imajo trenutno 197 uporabnikov. V brežiški enoti je 100 uporabnikov, v sevniški pa od 130 do 135 na mesec. Na začetku epidemije je število uporabnikov močno upadlo, tudi zato, ker so svoji ostajali doma in so lahko poskrbeli za pomoči potrebne družinske člane ali pa so bili uporabniki prestrašeni in so se osamili pred svetom, je povedala direktorica Centra za socialno delo Posavje Marina Novak Rabzelj.

V prvem valu so po navodilih MDDSZ opravljali samo nujne storitve, odpovedovali so na primer gospodinjstvo pomoč in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, izvajali so samo temeljna dnevna opravila in dostavo toplih obrokov. Vendar se je zelo hitro pokazalo, da so vse storitve na dolgi rok nujno potrebne, zato so jih znova začeli izvajati. V drugem valu je število uporabnikov in ur oskrbe naraslo, verjetno tudi zato, ker so se svojci vrnili v službe.

V Krškem je bilo okuženih 22 uporabnikov, poleg tega so imeli še 11 družin, v katerih so bili pozitivni svoji uporabnikov, okuženih je bilo šest zaposlenih. V Brežicah je bilo okuženih pet oskrbovancev in dva zaposlena, v Sevnici pa 25 oskrbovancev in sedem zaposlenih. Uporabniki se za cepljenje odločajo sami, omogočeno je bilo tudi vsem zaposlenim.

Potrebovali bi pravočasna in enotna navodila

Delo je zaradi osebne varovalne opreme in upoštevanja protokolov zahtevnejše: »Ves čas je treba paziti, da ni prenosa

okužbe, da nas ljudje pravočasno obvestijo o epidemiološki situaciji v družini in da dnevno spremljamo zdravstveno stanje v družini. Sicer pa izvajamo vse storitve, vodja in koordinator opravlja obiske na terenu kot pred epidemijo, ker drugače storitve ne bi mogli izvajati. Zelo smo povezani z bolnišnicami, patronažno službo in osebnimi zdravniki, kar je v teh časih nujno.«

Za svoje delo bi najbolj potrebovali pravočasna in enotna navodila, ustrezne ponudnike osebne varovalne opreme ter redno testiranje zaposlenih. Moti jih, da oskrbovalke še vedno niso upravičene do dodatka za tvegano delo v razmerah covid-19 v sivem območju, medtem ko vsem drugim pripada; delo v tem območju ni namreč nič manj tvegano kot v rdečem: »Tudi v javnosti nismo nikoli zasledili pohvale za njihovo požrtvovalno delo, čeprav si ga v teh časih še kako zaslužijo, saj jim gre vsa zahvala za to, da pomoč na domu ni postala žarišče okužb. To bi se namreč lahko zelo hitro zgodilo, saj je delo v domačem okolju popolnoma nepredvidljivo, ne moreš ga izolirati ali zapreti v mehurček. Pa nam je vendarle uspelo prestopiti ob vala z minimalno okuženimi.«

Marina Novak Rabzelj še dodaja, da so sredi aprila od ministrstva za zdravje dobili dovoljenje za ponovno izvajanje storitev v projektu MOST: »Tako smo edini CSD v Sloveniji, ki kot nadgradnjo pomoči na domu v okviru tega projekta izvaja storitve dolgotrajne oskrbe, in smo na to zelo ponosni.«

VEČ NA WWW.DELO.SI

Občina Velenje Nadgradnja doma za starejše

Minister za delo Janez Cigler Kralj, župan mestne občine Velenje Peter Dermol in direktorica Doma za varstvo odraslih Violeta Potočnik Krajnc so podpisali pismo o nameri za rekonstrukcijo in nadgradnjo tamkajšnjega doma za starejše. V njem trenutno živi 190 stanovalcev, tudi po 30 pa si jih deli isto kopalnico. Naložba je ocenjena na 14 milijonov evrov, natančen znesek bo znan pozneje, ker je projekt še v reviziji. V nekaj letih bodo tako pridobili 26 dodatnih postelj in bivalne razmere, ki bodo skladnejše s sodobnimi standardi. A. Ž.

Razkuževalne naprave Darilo ameriškega veleposlaništva

Ameriško veleposlaništvo v Sloveniji je Domu starejših občanov Novo mesto podarilo približno 40.000 evrov vredno prenosno razkuževalno napravo oziroma ultravijolični stolp, poroča STA. Razvilo ga je podjetje UVC Solutions iz Celja. Za razkuževanje bodo zdaj porabili manj kemikalij in časa, bivanje v domu pa bo varnejše tako za stanovalce kot zaposlene. Aparaturo za dezinfekcijo prostorov je od ameriškega veleposlaništva prejel tudi Center za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Črna na Koroškem. ZDA so do zdaj Sloveniji v boju proti pandemiji namenile za skupaj 710.000 ameriških dolarjev pomoči in opreme. Med drugim so podarili deset ultravijoličnih stolpov za učinkovitejšo razkuževanje bolnišnic, urgentnih centrov in domov za starejše, več tisoč zaščitnih mask, parov zaščitnih rokavic in različne opreme za zaščito zdravnikov in drugega medicinskega osebja. A. Ž.

Planinska zveza Gibalno ovirani goro osvajajo

Čeprav so jim jo zagodile epidemiološke razmere, se v gibanju Gibalno ovirani goro osvajajo, v organizaciji odbora Planinstvo za invalide pri Planinski zvezi Slovenije, ne dajo. Na današnji svetovni dan gibanja bodo na Turistični kmetiji Pri Lazarju ob 11. uri predstavili letošnje pohode. Začeli jih bodo 29. maja z vzponom na Mirno goro. Tretjega junija bo vseslovenski inkluzijski pohod Ušče, 13. junija na planino Razor, 16. junija na Planino nad Vrhniko, 26. junija na Caven, 27. junija na Ruško kočjo, 17. julija na Lavričevo kočjo na Gradišču, 4. septembra na Pokljuko, 16. septembra na Smarno goro in 23. oktobra na Tončkov dom na Lisci. A. Ž.

Zagovornik načela enakosti Razširjena diskriminacija

Vsak peti prebivalec Slovenije meni, da je že bil diskriminiran, ugotavlja zagovornik načela enakosti Miha Lobnik v svojem poročilu o delu za preteklo leto. Največkrat gre za diskriminacijo v zaposlitvenem postopku ali pri delu (v 29 odstotkih primerov) in na področju dostopa do blaga, storitev in stanovanja (22 odstotkov). V lani zaključeni zadevah je najpogostejše šlo za slabšo obravnavo zaradi invalidnosti (pri 14 odstotkih primerov), rase in narodnosti (11 odstotkov), starosti (6 odstotkov), spola (5,5 odstotka), vere ali prepričanja in državljanstva (pri obbeh po 5 odstotkov). A. Ž.

Več je drznih tatvin pod pretvezo – doma

Starejši Če smo bili žrtev goljufov, ni sramota, če poiščemo pomoč na policiji

Policija v času epidemije ni zagnala posebnih oblik kaznivih dejanj nad starostniki, poleg tega je bilo vseh kaznivih dejanj manj zaradi ukrepov preprečitve gibanja in drugih omejitev. »V zadnjih mesecih pa še vedno zaznavamo predvsem drzne tatvine pod pretvezo izvedbe gradbenih in različnih del na omrežjih, ko starostnike na domu obiščejo domnevni delavci elektra, telekoma, vodovoda in podobno,« navede Drago Menegalijski, predstavnik policije za odnose z javnostmi za področje kriminalitete.

SIMONA FAJFAR

Starostniki so velikokrat tarča storilcev premoženjskih kaznivih dejanj. Najpogostejša kazniva dejanja, pri katerih so žrtve starejši, so tatvine, goljufije, vlomi, drzne tatvine, kraja vozil in ropi. »Še vedno opažamo, da so starejši občani preveč odprti do ljudi, ki jih ne poznajo,« pravijo na policiji o prefriganosti storilcev kaznivih dejanj. Ti na zelo pretkan način – so zelo prepričljivi in delujejo urejeno – oškodovance v pogovoru tako zavedajo, da ti povsem pozabijo na varovanje svoje lastnine.

Pogovor gre običajno v smeri, da prepričljivo nastopijo kot

predstavniki podjetja in ustvarijo zaupanje pri oškodovancu. To se dogaja predvsem na podeželju, kjer starejši velikokrat živijo sami v hišah in se premalo zavedajo pomembnosti samozaščitnega ravnanja.

»Tako se v zadnjih letih pogosto srečujemo z goljufijami

in drznimi tatvinami, ko starostnike na domu obiščejo delavci, ki se lažno izdajajo za zaposlene vodovoda, telekoma ali plinarne, ter jih tako zavedajo, da zapustijo hišo nezavarovano,« razloži Drago Menegalijski. V tistem trenutku drugi sotorilci preiščejo hišo in odtujijo zlatino in gotovino.

V mestu drzne tatvine

Nekoliko drugače je na naseljenih območjih, kjer so starejši izpostavljeni predvsem pri rokovanju z gotovino ob dvigih na bankomatih in ob obisku pošt ali bank. »Kljub manjšemu številu kaznivih dejanj se še vedno dogajajo drzne tatvine in tatvine, ko starostnikom izpu-

lijo torbico ali ukradejo denarnico,« pravi sogovornik in nadaljuje: »Žal še vedno vztraja miselnost, da je poiskati pomoč na policiji sramotno in da bi bil odziv okoli- ose negativen, zato številni takšnih dogodkov ne prijavijo. Starostniki so še vedno neobveščeni o tem, kaj lahko storijo in kakšne bodo posledice, če podajo prijavo.« Socialna izolacija in boleznij pa aktivno sodelovanje v družbi še poslabšajo.

Policija zato starejšim svetuje, naj se pred goljufijami in drznimi tatvinami obvarujejo z nekaj preventivnimi ukrepi, pri čemer je na prvem mestu nasvet, da ne zapuščajte stanovanja ali hiše, ne da bi zaklenili vhodna vrata in zapri balkonka vrata, ključ pa vzeli s seboj. »V svoje prostore ne spuščajte neznancev. To je še zlasti pomembno, če gre za več ljudi,« poudarja. Če se neko izdaja za servisierja, izvajalca raznih del itd., vedno zahtevajte v vpogled identifikacijsko izkaznico ali delovni nalog. Pozorni bodite tudi na njihov videz – njihova oblačila, govor, morebitne posebnosti – in na vozilo, s katerim so se pripeljali: znamko, barvo, tip in registrske številke vozila.

Bodite glasni

Prav tako doma ne hranite večjih količin denarja in vrednejših

V mestih storilci prejšijo na starejše ob bankomatih, poštah in bankah. FOTO LEON VIDIC